

D E C I Z I E

16 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Butuc Gheorghe și Butuc Calopia, reprezentați de avocatul Lupașcu Anatol,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială Română Chișinău SA împotriva lui Butuc Gheorghe cu privire la încasarea silită a datoriei și la cererea reconvențională a Calopiei Butuc împotriva Băncii Comerciale Române Chișinău SA, Butuc Gheorghe, intervenient accesoriu Societatea cu Răspunderea Limitată „NourCo”, cu privire la declararea nulității contractului de credit,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, prin care a fost respinsă cererea apelanților Butuc Calopia și Butuc Gheorghe cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat și restituit apelul ca netimbrat,

c o n s t a t ă

La 22 ianuarie 2013, Banca Comercială Română Chișinău SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Butuc Gheorghe cu privire la încasarea silită a datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că Butuc Gheorghe, a beneficiat de la Banca Comercială Română Chișinău SA de credit în mărime de 735 000,00 MDL conform contractului de credit nr. 2157 din 03 octombrie 2008 cu scadența la data de 02 octombrie 2023 pentru procurarea unui apartament.

Susține că conform pct. 8.1. din contractul de credit, împrumutul și dobânda datorată se rambursează de către debitor potrivit graficului de rambursare.

Cu toate acestea, însă, debitorul nu și-a onorat obligațiunile stabilite în contractul de credit, astfel la situația din 21 ianuarie 2013, a acumulat datorii în mărime totală de 1161804.36 MDL la credit după cum urmează: sold credit – 637 000,08 MDL, dobânda restantă – 465 944,82 MDL, dobânda majorată – 6 579,87 MDL, penalitate la dobândă – 28 649,34 MDL, comision de gestiune – 23 630 MDL.

Mai invocă că potrivit pct. 5.3. pentru administrarea creditului se va percepe un comision de gestiune în mărime de 0,9% anual la soldul creditului.

Potrivit pct. 8.6. din contractul de credit pentru plata cu întârziere a ratelor din credit debitorul va plăti o dobândă majorată cu 5 puncte procentuale peste dobânda curentă.

Creditorul are dreptul potrivit pct. 10.2. din contractul de credit să aplice o penalitate în mărime de 0,1% pe zi minim 10 lei din suma dobânzii neachitate în cazul în care debitorul nu achită dobânda în termenul stabilit în contract.

Iar, potrivit pct. 6.1. din contractul de credit, debitorul s-a obligat să constituie garanții în scopul asigurării creditului: cesiunea veniturilor nete lunare realizate sub orice formă de către Butuc Gheorghe; asigurarea riscului financiar de neplată a ratelor din credit și a dobânzilor aferente la o companie de asigurări agreată de banca, pînă la concurența sumei de 776 000 lei, pînă la constituirea ipotecii; constituirea ulterioară a ipotecii asupra bunului imobil procurat din sursa de credit după darea în exploatare și perfectarea actelor de proprietate; cesiunea drepturilor ce recurg din polița de asigurare pe viața a împrumutatului în favoarea băncii, pe toată durata creditului; cesiunea drepturilor ce recurg din polița de asigurare a imobilului gajat împotriva riscurilor generale de distrugere, incendiu și alte calamități naturale în favoarea băncii, pe toată durata creditului.

Afirmă că nici una din garanțiile menționate nu a fost constituită de către Debitor, de aceea conform p.10.2. din contract, Creditorul are dreptul să recupereze pe calea executării silite sumele datorate în baza Contractului de credit în situația în care Debitorul nu și-a îndeplinit obligațiile asumate prin semnarea Contractului de credit.

Luînd în considerare pct.12.4 din contractul de credit, menționează că părțile au convenit de comun acord că în cazul în care debitorul nu achită în termen și volum deplin 2 rate consecutive din credit și/sau dobânda aferentă pentru 2 luni de zile, conform prevederilor stabilite în contractul de credit, termenul final de rambursare a creditului, dobânzilor și a altor plăți survine după 5 zile din data neachitării celei de-a doua rată.

Indică că Banca Comercială Română Chișinău SA a inițiat procedura de soluționare a litigiului iscat pe cale amiabilă după cum prevede pct.11.1 și a înaintat Debitorului mai multe reclamații și notificări: nr. 454 din 06 martie 2009, nr.649 din 09 aprilie 2009, nr. 834 din 08 mai 2009, nr.1181 din 07 iulie 2009, nr.1938 din 09 octombrie 2009, nr.392 din 22 februarie 2010 și 1282 din 22 iulie 2010, prin care a informat pe Butuc Gheorghe despre neîndeplinirea obligațiilor în conformitate cu contractul de credit.

Relevă că la acțiunile întreprinse de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, pârâtul nu au reacționat și nu a stins suma creditului, dobânzilor și altor plăți aferente contractului de credit, astfel, cu referire la p. 10.2 din contractul de credit, consideră că este în drept să înainteze cererea dată și să solicite instanței dispunerea urmăririi forțate

a datoriilor acumulate.

Solicită încasarea în mod forțat de la Butuc Gheorghe în beneficiul Băncii Comerciale Române Chișinău a datoriilor acumulate în mărime de 1 161 804,36 lei și a taxei de stat în mărime de 34 854,13 lei achitată la depunerea prezentei cereri, cât și alte cheltuieli legate de acțiunea înaintată.

La 12 noiembrie 2013 Butuc Calopia a depus cererea reconvențională împotriva Băncii Comerciale Române Chișinău SA și Butuc Gheorghe cu privire la declararea nulității a contractului de credit.

În motivarea cererii reconvenționale, Butuc Calopia a indicat că recent a fost înștiințată despre acționarea sa în instanța de judecată de către Banca Comercială Română SA cu pretenții de încasarea a datoriei de 1 161 804, 36 lei, precum că a încheiat cu pârâtul contractul de credit nr. 2157 din 03 octombrie 2008, pe care ar fi prezentă inclusiv semnătura sa.

Relatează că nu a semnat un asemenea contract, nu a solicitat acordarea creditului financiar invocat de bancă și nici semnătura de pe acest contract nu-i aparține.

Afirmă că conform prevederilor Codului Civil, consimțământul părții este o condiție esențială a actului juridic și este manifestarea, exteriorizată de voința persoanei de a încheia un act juridic. Ori, una din trăsăturile definitorii a consimțământului este exteriorizarea voinței persoanei de a încheia un act juridic. Actele juridice pot fi exteriorizate în diferite modalități: în scris, verbal sau prin acțiuni concludente. În cazul dat legea prevede expres respectarea formei scrise.

Susține că această manifestare nu a avut loc din partea ei și nu a semnat un astfel de act juridic. Respectiv, conform legislației civile, consimțământul persoanei este o condiție de valabilitate a actului juridic, așa fiind, conform prevederilor art. 216 Cod civil, lipsa manifestării de voință a ei, care putea fi exercitată doar prin semnătura autentică, denotă nulitatea actului juridic.

Menționează că nulitatea este sancțiunea, care se explică în cazul în care la încheierea actului juridic civil nu se respectă condițiile de valabilitate obligatorii. Prin urmare, nulitatea este mijlocul prevăzut de lege pentru a asigura respectarea condițiilor de valabilitate a actului juridic. Iar, în măsura în care un act juridic concret nu respectă aceste condiții, el este lipsit de efectele sale prin intermediul nulității.

Insistă că contractul de credit nr. 2157 din 03 octombrie 2008 cade sub incidența nulității absolute, deoarece lipsește elementul obligatoriu - consimțământul ei, care de fapt este specificată pe contract printr-o semnătură fictivă, ce nu-i aparține și pe care nu a aplicat-o.

Solicită declararea nulității contractului de credit nr. 2157 din 03 octombrie 2008 semnat de Banca Comercială Română SA și dînsa în calitate de împrumutat.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 19 noiembrie 2013, a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu, SRL „NourCo”.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chişinău din 28 octombrie 2014, a fost admisă acţiunea iniţială şi încasat din contul lui Butuc Gheorghe în beneficiul Băncii Comerciale Române Chişinău SA suma datoriei în mărime de 1 161 804,36 lei, cât şi taxa de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 34 854,13 lei, iar în total suma de 1 196 658,50 lei. Totodată, a fost respinsă ca neîntemeiată acţiunea reconvenţională şi încasat de la Butuc Calopia în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 21 950 lei.

La 11 noiembrie 2014, Butuc Calopia şi Butuc Gheorghe, reprezentaţi de avocatul Anatol Lupaşcu, au depus apel nemotivat împotriva hotărîrii primei instanţe, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanţe şi emiterea unei noi hotărîri cu privire la respingerea acţiunii iniţiale şi admiterea acţiunii reconvenţionale. Concomitent, apelanţii au solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, drept temei invocînd situaţia materială precară.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 10 februarie 2015, a fost respinsă cererea apelanţilor Butuc Calopia şi Butuc Gheorghe cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Butuc Calopia şi Butuc Gheorghe şi comunicat apelanţilor despre necesitatea prezentării apelului motivat şi a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei, stabilindu-le un termen pînă la data de 01 martie 2015 şi explicat apelanţilor că în caz dacă nu vor prezenta dovada de plată a taxei de stat şi apelul motivat, cererea de apel nu va fi considerată depusă şi împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 12 martie 2015, Butuc Gheorghe şi Butuc Calopia, reprezentaţi de avocatul Anatol Lupaşcu, au declarat recurs împotriva încheierii instanţei de apel din 10 februarie 2015, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii contestate şi soluţionarea prin decizie a problemei în fond cu admiterea cererii privind scutirea apelanţilor de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 22 aprilie 2015 a fost respins recursul declarat de Butuc Calopia şi Butuc Gheorghe, reprezentaţi de avocatul Lupaşcu Anatol ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripţie. A fost menţinută încheierea Curţii de Apel Chişinău din 10 februarie 2015.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 11 iunie 2015 a fost respinsă cererea apelanţilor Butuc Calopia şi Butuc Gheorghe cu privire la scutirea parţială de la plata taxei de stat şi restituit apelul ca netimbrat.

La 18 iunie 2015, în termenul prevăzut de art. 425 CPC, Butuc Gheorghe şi Butuc Calopia, reprezentaţi de avocatul Lupaşcu Anatol, au declarat recurs împotriva încheierii Curţii de Apel Chişinău din 11 iunie 2015, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii recurate şi admiterea cererii cu privire la scutirea parţială de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat că argumentele Curţii de Apel Chişinău expuse în sprijinul încheierii contestate cu referire la prevederile art. 84 CPC, care statuează

impunerea acțiunii cu plata taxei de stat, în opinia recurenților, au fost aplicate abuziv de către instanță, deoarece conform art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În susținerea acestei idei, recurenții invocă că probele din dosar denotă clar că există suficiente motive de fapt și de drept ca apelanții să fie scutiți, cel puțin parțial de la plata taxei de stat.

La fel, recurenții invocă că instanța, pronunțând dispozitivul încheierii, s-a expus doar asupra restituirii apelului, ezitînd, însă, să se pronunțe și pe marginea cererii privind scutirea parțială de la plata taxei de stat. Or, instanța urma să decidă mai întîi asupra cererii de scutire parțială de la plata taxei de stat ca apoi să-i ofere apelantei, în caz de respingere a acestei cereri, șansa examinării apelului doar cu condiția de plată în volum integral a taxei de stat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după de examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 al. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea de apel dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

În conformitate cu art. 368 al. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

S-a constatat că prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 octombrie 2014, a fost admisă acțiunea inițială și încasat din contul lui Butuc Gheorghe în beneficiul Băncii Comerciale Române Chișinău SA suma datoriei în mărime de 1 161 804,36 lei, cît și taxa de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 34 854,13 lei, iar în total suma de 1 196 658,50 lei. Totodată, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea reconvențională și încasat de la Butuc Calopia în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 21 950 lei.

La 11 noiembrie 2014, Butuc Calopia și Butuc Gheorghe, reprezentați de avocatul Anatol Lupașcu, au depus apel nemotivat împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri cu privire la respingerea acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale. Concomitent, apelanții au solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, drept temei invocînd situația materială precară.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2015, a fost respinsă cererea apelanților Butuc Calopia și Butuc Gheorghe cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Butuc Calopia și Butuc Gheorghe și comunicat apelanților despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei, stabilindu-le un termen pînă la data de 01 martie 2015 și explicat apelanților că în caz dacă nu vor prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motiva, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin avizele de recepție (f.d. 117,118) se confirmă recepționarea de către apelanți, precum și de către reprezentantul lor – avocatul Lupașcu Anatol, la data de 18 februarie 2015 a încheierii instanței de apel din 10 februarie 2015.

La 12 martie 2015, Butuc Gheorghe și Butuc Calopia, reprezentați de avocatul Anatol Lupașcu, au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 10 februarie 2015, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei în fond cu admiterea cererii privind scutirea apelanților de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 aprilie 2015 a fost respins recursul declarat de Butuc Calopia și Butuc Gheorghe, reprezentați de avocatul Lupașcu Anatol ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție. A fost menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015 a fost respinsă cererea apelanților Butuc Calopia și Butuc Gheorghe cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat și restituit apelul ca netimbrat .

Recurenții invocă ilegalitatea încheierii din 11 iunie 2015, pe motiv că probele din dosar denotă clar că există suficiente motive de fapt și de drept ca dînșii să fie scutiți, cel puțin parțial de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Materialele dosarului atestă la ședința instanței de apel din 11 iunie 2015, reprezentantul apelanților Butuc Calopia și Butuc Gheorghe, avocatul Lupașcu Anatol, nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în sumă de 18 750 lei, impusă spre plată prin încheierea instanței de apel din 10 februarie 2015, totodată solicitînd deja scutirea parțială de la plata taxei de stat, invocînd situația materială precară a apelanților, lipsa unui loc de muncă stabil a acestora, fără însă a prezenta înscrisuri probatorii în acest sens. Totodată, a prezentat ordinul de încasare a numerarului nr. 106964752 din 11 iunie 2015 de plată a taxei de stat în sumă de 2 000 lei.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Instanța de recurs consideră că simpla invocare a neangajării în cîmpul muncii și a situației material precare, fără prezentarea cărorva probe în acest sens, nu poate sta la baza solicitării scutirii de la plata taxei de stat.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii apelanților privind scutirea parțială de la plata taxei de stat și apreciind aceste acțiuni ca neîndeplinirea indicațiilor impuse prin încheierea din 10 februarie 2015, just a restituit apelul.

În astfel de circumstanțe și avînd în vedere faptul că recurenții nu au lichidat neajunsurile menționate în încheierea din 10 februarie 2015, neprezentînd dovada achitării taxei de stat și că cererea cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat a fost respinsă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel din 11 iunie 2015.

În conformitate cu art. 427 al. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Butuc Gheorghe și Butuc Calopia, reprezentați de avocatul Lupașcu Anatol.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială Română Chișinău SA împotriva lui Butuc Gheorghe cu privire la încasarea silită a datoriei și la cererea reconvențională a Calopiei Butuc împotriva Băncii Comerciale Române Chișinău SA, Butuc Gheorghe, intervenient accesoriu Societatea cu Răspunderea Limitată „NourCo”, cu privire la declararea nulității contractului de credit.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru